І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 63. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го КВІТНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 2, 1959 No. 63. РІК LXVI.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ПРОДОВЖЕННЯ ФЕДЕРАЛЬНИХ ДОПОМОГ БЕЗРОБІТНИМ

Вашингтон. — У вівторок дня 31 березня ц. р. през. Айзенгавер підписав закон про продовження федеральної допомоги, ухваленої навесні минулого року в рямцях антирецесійної акції. Дійсність цієї допомогової програми закінчувалася вночі з 31 березня на 1 квітня ц. р. Продовжено виплату федеральної допомоги для безробітних на дальших три місяці до дня 30 червня ц. р., і з неї скористає яких 403,000 робітників, безробітних уже від довшого часу. Підписаний Президентом закон увійде в силу після того, як підпишуть його 17 стейтів, які беруть участь у програмі додаткової федеральної допомоги безробітним і які підписали свою згоду на започаткування цієї допомоги. Більшість заінтересованих стейтів дасть, як сподіваються в урядових колах, свою згоду на продовження програми федеральної допомоги для безробітних за підписом губернаторів, в одному тільки стейті Мишиген ця згода мусить бути схвалена стейтовою леґіслятурою: Програма федеральної допомоги передбачає виплачування додаткових запомог безробітним вже після того, як їм закінчився період одержування запомог в рямцях стейтових програм. Будуть виплачувані федеральні запомоги в тій самій висоті, як це було досі. Висота виплачуваних запомог різна, починаючи від 28 долярів у більшості стейтів до 45 долярів в Ню Йорку і на Алясці. Різний теж час виплачування запомог безробітним — від 16 тижнів на Флориді до 30 тижнів у Пенсилвенії. Запомоги в рямцях новопідписаного закону про продовження федеральної програми допомоги безробітним можуть одержувати всі ті особи, нормальний час безробіття яких закінчився дня 31 березня ц. р. і які не почали ще одержувати федеральних запомог. Зможуть одержувати їх і ті робітники, що одержували федеральну допомогу, будучи безробітними, і які втратили це право, вернувшися до праці, якщо вони стануть знову безробітними в часі від 1 квітня до 30 червня ц. р.

Сенатор Кітінг твердить, що Ніксон або Рокефеллер можуть здобути президентуру в 1960 році

Гонолюлю, Гаваї. — Сенатор республіканець із Ню Йорку Кеннет Б. Кітінг, промовляючи на прийнятті для призбирання фондів на партійний фонд, заявив, що віцепрезидент Ричард М. Ніксон або губернатор Ню Йорку Нелсон А. Рокефеллер зможуть здобути президентуру ЗДА в 1960 році. Сенатор Кітінг зовсім не старався звинити великої республіканської паразки під час виборів 1958 року і закликав „вислати якнайбільше республіканців до Вашингтону". Він висловив надію, що шанси республіканців в найближчих виборах збільшилися, бо південні демократи не є вдоволені з своїх північних колег, а Ніксон і Рокефеллер виявили здібність здобувати голоси в більшій скількості як інші республіканські кандидати.

Алкорн резигнує з головства в Республіканськім Крайовім Комітеті

Вашингтон. — Голова Республіканського Крайового Комітету Мід Алкорн заявив, що він резигнує зі свого становища і резигнацію внесе вже найближчого тижня на зборах цього комітету, які відбудуться в столиці. Повідомляють, що він виконуватиме свою працю так довго, поки не буде наименований його наступник. Алкорн заявив, що він вернеться до стейту Коннектикат, де вестиме адвокатську канцелярію. Він займав теперішнє становище від 1-го лютого 1957 року, після того, як зрезигнував був Леонард В. Голл. Але Алкорн залишиться на становищі голови стейтового республіканського комітету в Коннектикаті, де він працює від 1953 року.

Фахівці передбачають в 1961-му році збільшення бюджету на $ 3.4 більйона

Вашингтон. — Бюджетові фахівці передбачають, що видатки на необоронний бюджет в 1961-му році збільшаться принаймні на 2 більйони долярів, бо цього вимагатимуть потреби країни. Якщо Конґрес не ухвалить збільшення поштових оплат і збільшеного податку від газоліни, як цього домагається президент Айзенгавер, то видатки на необоронні цілі в році, що починається 1-го липня 1960-го року, збільшаться на 3,4 більйона долярів. Це збільшення видатків спричинить те, що не може бути мови про зменшення податків навіть тоді, коли б прибутки з податків внаслідок зросту економіки зросли на 3 більйони долярів річно. Ця аналіза податків в 1961-му році дає урядові новий арґумент на те, щоб цього року не збільшувати федеральних видатків поза запропоновану урядом суму 77-ох більйонів долярів. Якщо Конґрес на цій сесії збільшить видатки на необоронні цілі понад суму, запропоновану урядом, то на 1961-ий рік треба буде ще збільшити видатки на внутрішні потреби, і не можна буде навіть думати про те, щоб зменшити прибуткові податки.

В АМЕРИЦІ

● На день 1-го квітня ц. р. кружляли довкола Землі такі штучні сателіти: „Експлорер І" — випущений 31-го січня 1958; „Венґард І" — випущений 17-го березня 1958; „Спутнік ІІІ" — 15-го жовтня 1958; „Експлорер VI" — 26-го липня 1958 і „Венґард ІІ" — 17-го лютого 1959 року.

● Уряд Публічного Здоров'я повідомляє, що наявність інфлюенци типу „Б" стверджено в 11-ох стейтах: Ню Йорк, Ютаг, Джорджія, Іллиной, Айова, Каліфорнія, Массачусетс і Алябама. Випадки занедужання на інфлюенцу типу „А" (так звану азійську) зазначено в стейтах Ню Йорк, Флорида і Каліфорнія. Смертність від інфлюенци цього року є невисока, і вона не має характеру пошесті.

● В Елизабеті, Н. Джерзі, відбувся похорон 44-річного Джана Вайта з Лос Анджелесу, сина покійного циганського короля і брата теперішнього короля циганів Ніколаса. Похоронні обряди відправив священик Польського Національного Костелу Стенлі Немец. В похоронах взяло участь 300 циганів, які прибули з усіх частин ЗДА.

● В нюйоркських шпиталях від 1-го квітня ц. р. з кожної новонародженої дитини братимуть відтиски стопи, які зберігатимуться, як і шпитальних архівах. На тих самих картах робитимуть відтиски пальців матери тепер невомлят. Це зарядження видано після недавніх випадків викрадання новонароджених дітей із шпиталів.

Демократи гостро критикують закордонну політику уряду

Вашингтон. — Підкомісія закордонних справ при Дорадчому Демократичному Комітеті видала 29-сторінкову брошурку під заголовком „Як тратити приятелів і впливи", в якій гостро критикується закордонну політику уряду президента Айзенгавера і закликається демократичних членів Конґресу, щоб спонукали уряд до негайної зміни цієї політики, яка спричиняє зменшення впливів ЗДА у світі та веде до того, що відвертаються від ЗДА їх закордонні союзники. Підкомісія закордонних справ, яка видала цю книжечку, очолює колишній державний секретар Дін Ачесон. Ця підкомісія гостріше критикує уряд Президента, ніж це роблять демократи, які є членами Конґресу. — Голова Республіканського Крайового Комітету Мід Алкорн негайно відповів на цю критику, кажучи, що вона переповнена „фальшом" і перекручуванням фактів, зроблена зі становища партії, а не для добра цілої країни, і що в теперішню пору ця критика „зле служить інтересам ЗДА". В книжечці робиться такі закиди Айзенгаверові: 1. Китайські комуністи почали боротьбу за Квемой і Матсу після того, як Айзенгавер обіцяв допомогу урядові Формози в здобутті Китаю. 2. Айзенгавер обіцяв уневажнити договір в Ялті, але цього не робить і покликається на той договір в боротьбі проти СССР. 3. Уряд Айзенгавера обіцяв визволення поневоленим за залізною завісою народам, щоб дістати голоси в 1952 році, але не здійснив своєї обіцянки, а деякі народи відважилися на повстання, що їх коштувало багато крови. 4. Уряд говорить про масову відплату агресорові, і одночасно зменшує видатки на оборону країни.

Ген. Норстед рішуче проти проєктів, що послаблюють силу Заходу

Лондон. — Головний командант збройних сил держав Північно-атлянтійського пакту (НАТО), генерал Лоріс Норстед заявив в телевізійному інтерв'ю в Лондоні, що „з військового становища неможливо мені бачити будь-яку форму „відангажування" в теперішньому часі й при нинішніх політичних відносинах, яка не була б абсолютно катастрофальною, і яка не знівечила б тієї реальної безпеки, що ми її здвигнули". — Ген. Норстед категорично заперечив, наче б в існуючих проєктах „відангажування" чи „розрідження" військових сил в середній Европі можна було знайти якусь гарантію безпеки. Заява генерала Норстеда має особливе значення з уваги на теперішній Вашингтонський з'їзд міністрів закордонних справ країн НАТО. Зворот про „відангажування" був в офіційному комунікаті, що його підписали Хрущов та англійський прем'єр Мекмиллен. Мекмилленові приписують адвокатування проєктам такого ніби частинного розрідження в середній Европі, що їх пропонує Хрущов.

Перед П'ятим Конґресом Українців Арґентини

Буенос Айрес (сдо): Управа Української Центральної Репрезентації вирішила скликати на 12 квітня Головну Раду УЦР, перед якою поставить справу скликання чергового, вже п'ятого, Конґресу Українців Арґентини, що має обрати новий склад Української Центральної Репрезентації. Хоча каденція теперішньої УЦР, що обирається на три роки, мала б закінчитися в липні 1960 р., Управа УЦР, приймаючи під увагу, що перший Конґрес Українців в Арґентині відбувся в зв'язку з листопадовими днями 1947 р., вирішила одночасно повернутися до тої первісної дати і запропонувати Головній Раді скликання Конґресу на кінець жовтня 1959 р. Скорочення теперішньої каденції УЦР вимагає також значне зменшення числа членів Управи УЦР, через виїзд з Арґентини та інші обставини, — а таке зменшення складу Управи не може не відбиватися на успішності її праці. — Управа УЦР вирішила придаватися до проголошення 1959 року Мазепинським роком і запросити всі національні організації, що входять у склад УЦР, належно вшанувати протягом цього року пам'ять Великого Гетьмана.

Публічна опінія в Індії, Бірмі й Індонезії — проти комуністичного Китаю

Ню Делгі. — Публічна опінія в найбільш „невтральних" країнах із „співіснувальною" політикою, а саме в Індії, Бірмі й Індонезії, звернулась в останніх днях проти комуністичного Китаю у зв'язку з подіями в Тибеті. На тамошніх громадян — твердять західні кореспонденти з столиць названих країн — події в Тибеті зробили таке враження, як його зробило повстання в Мадярщині на европейсько-американський Захід. Західні газети наводять цитати з керівних часописів в Індії, Бірмі й Індонезії, які таврують імперіялістичну політику комуністичного Китаю, закидають йому зламання „п'ятох пунктів", на яких спирається „співіснування" названих невтральних держав із комуністичним Китаєм та висловлюють співчуття Тибетові, який нічого більше не хотів, як тільки широкої автономії в межах Китаю. Індійський прем'єр Неру прийняв на довгій авдієнції численну делеґацію тибетців під проводом колишнього прем'єра Тибету Сілюна Льконгиі, що його китайські комуністи назвали в своїх комунікатах, як лідера противокомуністичної зрад в Тибеті. Проте в індійському комунікаті підкреслюється, що це були „мешканці Індії тибетського походження". Неру заявив тибетській делеґації, що Індія не може збройно інтервеніювати в користь Тибету, але обіцяв використовувати дипломатичний шлях для впливання на китайських комуністів. — Тим часом з Тибету надходять вістки, що 50.000 комуно-китайських вояків уладжують лови на Далай Ляму: окружено всі буддистські монастирі, прочісується ліси, переловлюється втікачів. Керівні індійські чинники буцім-то дістали вістки про місце перебування Далай Лями, але тримають це в тайні.

Москва і Каїро продовжують обмінюватись взаємними оскарженнями

Каїро. — Президент З'єдиненої Арабської Республіки Гамаль Абдель Насер заявив Совєтському Союзові, що в нього ніхто на має права нічого говорити, за винятком комуністів, які в 1917 р. захопили владу та розігнали леґально обраний парлямент. Нассер виголосив свою промову в минулий понеділок 30 ц. м. в старшинському клюбі на передмісті Каїро. Він закинув Москві, що вона підбурює інші арабські країни проти З'єдиненої Арабської Республіки, але перестеріг, що ці заходи не вдадуться, за що „ніякому чужинецькому президентові ані чужинецькій країні не вдасться розбити нашої єдности". Нассер розкрив, що коли він був востаннє в Москві, то Хрущов просив його, щоб в З'єдиненій Арабській Республіці привернено свободу діяння комуністичній партії. Нассер, мовляль, відкинув це прохання, заявивши, що він не буде його обмірковувати з Хрущовим, бо це внутрішня справа арабів. — В тому самому дні московська „Правда" надрукувала під адресою Нассера цілу „повчальну" статтю з закиненням йому, що він намагається присилувати всі арабські країни до механічної злуки, а тих, що цьому противляться, називає „сіоністами, комуністами й ворогами арабського народу".

Москва приготовляє нову велику „чистку" на Білорусі

Москва. — Московська „Правда" принесла статтю з гострою критикою уряду і партійного апарату „самостійної" Білоруської Соц. Сов. Республіки. Цей центральний комуністичний часопис в СССР, що завжди грає ролю трибуни Секретаріяту комуністичної партії, оскаржує поіменно цілий ряд партійних місцевих секретарів, голов економічного плянування та навіть уряд на Білорусі, з її прем'єром Миколаєм Авхімовичем у проводі, — „у браку ініціятиви, в бюрократизмі, формалістиці, організаційній нездібності" та інших подібних гріхах. Зокрема атакується міністерства хліборобства і торгівлі. З тієї статті ясно, що на Білорусі буде небавком переведена основна „чистка" існуючого там адміністраційного і партійного апарату, внаслідок якої одних ставленників Москви заступлять — іншими.

ЗАХІД УЗАЛЕЖНЮЄ КОНФЕРЕНЦІЮ ГОЛІВ УРЯДІВ ВІД УСПІХУ ЗУСТРІЧІ МІНІСТРІВ

Вашингтон. — Міністри закордонних справ чотирьох західних держав — Англії Селвин Ллойд, Франції Кув де Мурвіл, Західної Німеччини Гайнріх фон Брентано і діючий державний секретар Крістіян Гертер — нараджувалися протягом близько п'ятьох годин у вівторок 31-го березня ц. р. Після тригодинної конференції керівників закордонної політики ЗДА, Англії і Франції долучився до них ще їхній німецький колеґа. Хоч з цих нарад не проголошено ніякого комунікату, проте не підлягає сумніву — твердять часописи — що головною проблемою була справа Німеччини й Берліну у зв'язку з заповідженою на 11 травня ц. р. конференцією міністрів закордонних справ у Женеві. Речник державного департаменту звернув увагу, що названі західні міністри потвердили застереження з американської ноти до СССР з 26-го березня ц. р., де конференцію „на вершинах" узалежнено від „позитивної згоди у можливо найширшому обсязі, та, на всякий випадок, звуження розбіжностей у поглядах і приготування конструктивних пообозицій під розгляд голів держав на їх пізнішій зустрічі вліті". Названі міністри підтримали те становище з уваги на те, що остання совєтська нота з останньої неділки викликала своєю стилізацією враження, наче б Совєти вважають, що Захід погодився на конференцію „на вершинах" цілком незалежно від успіху чи невдачі конференції міністрів закордонних справ. Особливо в тексті совєтської ноти до Франції був окремий полемічний уступ на цю тему і Совєти оспорювали там залежність конференції „на вершинах" від успіху нарад міністрів закордонних справ: навпаки, мовляв, якщо міністри не зможуть дійти до ніякої згоди, тоді саме є місце і час для того, щоб ситуацію направили самі голови урядів. Щодо суті нарад, то в газетних вістках говориться знову про англійський плян, що пов'язує справу обмеження збройних сил і окремих родів зброї в ухоловлених частинах Европи в заміну за згоду Совєтів на скріплення позиції Заходу в західньому Берліні. За повідомленням в „НЙ Таймс-і" „англійці розглядають плян, за яким Совєтський Союз міг би погодитись на новий статус у Західньому Берліні в заміну за західнє визнання фактичної ситуації у Східній Европі". З того виходить, що за переконанням Мекмиллена Хрущову найбільше залежить на тому, щоб Захід урочисто вирікся всякої думки про визволення поярмлених в центральній і східній Европі народів. В офіційних заявах західніх державних мужів нічого про це не говориться. Тим часом до ЗДА прибувають дальші міністри членів Північно-атлянтійського сбьюку. На середу був заповіджений приїзд італійського міністра закордонних справ кол. прем'єра Джузеппе Пеллі, Кож вітав на Вашингтоні тону, де в четвер починаються триденні наради 15-ох міністрів закордонних справ, Пелла мав конферувати з генеральним секретарем Об'єднаних Націй Гаммершилдом.

Японський суд вважає американські бази за „протиконституційні"

Токіо. — Японський уряд стурбований рішенням повітового суду в Токіо, який заявив, що існування американських військових баз в Японії суперечить обов'язуючій конституції і тому воно „протиконституційне". Цей присуд видано на розправі проти 5-ох молодих японців, яких прокуратура потягала до відповідальности за знехтування заборони перебувати самовільно на терені, займаному американцями на базі в Тахікаві, недалеко Токіо. Суд звільнив тих японців, що робили демонстрацію проти уряду й американців, від вини і кари. Цей судовий присуд викликав радість в соціялістичній партії, не кажучи вже про комуністів та всякі масти пацифістів і ворогів Америки. Японський уряд, який саме тепер переговорює з ЗДА про зміну обов'язуючого пакту взаємної допомоги, стоїть все ж на становищі тісного військово-політичного союзу та вважає, що американські бази в Японії служать для оборонних цілей самої Японії. Представник міністерства справедливости заявив, що той присуд повітового судді „перечить букві закону і здоровому глуздові" та заповів відклик до Найвищого Суду. Опозиційна Соціялістична партія робить з того присуду політичний капітал і вже тепер покликується на нього в своїй протиурядовій кампанії.

ІРАК ПЕРЕВОДИТЬ „ЧИСТКУ" СЕРЕД СВОЇХ ДИПЛОМАТІВ

Багдад. — Проголошено список 9-х дипломатів Іраку, що займають різні становища в дипломатичній службі тієї країни за її кордонами, яких перенесено у стан спочинку, без подання причин. Між ними є також консул Іраку в Ню Йорку та один радник іракської амбасади у Вашингтоні. Інших трьох службовців іракської дипломатичної служби в ЗДА припинено в урядуванні на три роки.

ВІДДІЛИ УНС МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРКУ І НЮ ДЖЕРЗІ ВІДБУЛИ НАРАДИ В СПРАВІ ЮВІЛЕЙНОЇ ІМПРЕЗИ

Ню Йорк. — Кругло 50 представників Відділів Українського Народного Союзу метрополітальної округи Ню Йорку і Ню Джерзі нараджувались тут минулого вівтірка, 31-го березня, в справі дальшої підготови та успішного переведення великої культурної імпрези „Гомін України", оце має відбутися в суботу, 30 травня ц. р. в Карнеґі Гол з нагоди 65-річчя УНСоюзу. Збори відкрив і ними проводив голова Окружної Ради Відділів УНС Великого Ню Йорку, заступник гол. предсідника УНСоюзу п. Иосип Лисоґір, а в нарадах взяли активну участь також всі інші члени Головного Екзекутивного Комітету УНС: гол. предс. п. Д. Галичин, заступниця гол. предс. п-ні Анна Герман, гол. секретар д-р Я. Падох та гол. касир п. Роман Слободян, як і гол. контролер п. П. Кучма і б. гол. радна п-ні Марія Демидчук, організатор мґр. Ів. Скочиляс та ін. Учасників нарад у першу чергу поінформовано про програму плянованої імпрези, підготова якої тепер інтенсивно продовжується і навіть в тому часі, в якому відбувались наради в Народному Домі, в іншій залі відбувалася проба хору. З поданих інформацій виходить, що імпреза складатиметься з двох частин — формального концерту, в якому буде виконана кантата Павла Печеніги-Углицького до слів Т. Шевченка „Бють пороги". Кантата буде виконана великим хором та симфонічною оркестрою з членів нюйоркської фільгармонії. В супроводі симфонічної оркестри будуть відспівані також американський і український національні гимни та Пісня УНСоюзу, скомпонована покійним композитором Мих. Гайворонським до слів Мусійчука. У цій частині програми будуть також виголошені дві короткі промови, одна українською і друга англійською мовами. Порoблено заходи, щоб другу промову виголосив високий представник уряду. У другій частині фестивалю буде виконана інсценізація „Велика Ідея" з часів гетьмана Мазепи, приготована на базі трилогії Богдана Лепкого. В рямках цієї інсценізації є багато співів і зокрема танців. Загальним мистецьким керівником імпрези є п. Ольга Дмитрів, диригентом п. Ів. Задорожний, режисером п. В. Шуст, костюмами турбується п. Мелянія Міляновичева і цілий ряд інших осіб, переважно з народженої в Америці ґенерації, виконують різні відповідальні функції. Солістами виступатимуть співачка нюйоркської міської опери п-ні Марія Лисоґір, баритон Осип Стецура та інші. З нагоди імпрези та ювілею УНСоюзу буде також опублікована ювілейно-програмова книжка з численними інформаціями про українців цієї світової метрополії. Під час нарад висловлено впевненість, що імпреза буде одною з найзамітніших і найчисленніших, вже хочби з уваги на факт, що в метрополії є всіх 86 Відділів УНСоюзу, які нараховують кругло 15,000 членів. В нарадах взяли участь представники також Відділів з віддалених громад, в цьому з Асторії, Йонкерсу, Лонґ Айленду та з різних місцевостей Ню Джерзі. Прибуток з імпрези призначений на добродійні цілі, головно на допомогу лемкам, та буде в цілости віддданий до розпорядження ЗУАДКомітету і Українським Американським Ветеранам. Вислухавши всіх інформацій та обговоривши ряд справ, присутні представники Відділів відразу перебрали до розпродажу готові вже білети вступу на імпрезу. Під час нарад обговорено ще ряд інших, зокрема організаційних справ. Представники „Дністра" заторкнули також справу веденої тепер ними акції створення стипендійного фонду УНСоюзу для потребуючих студентів, а збори одобрили їхні заходи та рекомендували продовжувати їх до часу відповідного загальнього оформлення. Наради були попереджені висвітленням фрагментів з останньої 24-ої конвенції УНСоюзу в травні м. р. в Клівленді, сфільмованих і висвітлених п. Софроном Федевим, технічним керівником друкарні „Свободи".

Одна із сцен з інсценізації „Велика Ідея", виставленої вперше, також в Карнеґі Гол, в 1949 році.

У СВІТІ

● В Альжирі між трупами партизанів, що згинули в бою з французами, виявлено тіло 36-річного полковника Аміруша Хмуди з племени кабилів, майже легендарної постаті, що втішався славою „невловного". Французи широко використовують його смерть для протиповстанської пропаганди. З рідного села Аміруша перевезли 12-х місцевих нотаблів, щоб вони наочно переконались, що Амірущ згинув.

● На Кипрі англійське командування проголосило місто Лімассоль забороненою зоною для англійських вояків. Не зважаючи на замирення, в Лімассолі раз-у-раз приходило до сутичок між вояками і грецькою молоддю.

● Американський літак із Західньої Німеччини помилково залетів на східньо - німецьку територію. Цим разом жертвою помилки впав 32-річний цивільний пілот, Е. А. Воген який летів одномоторовим приватним літаком. Його дружина дістала в Гайдельберґу вістку, що він, здоровий і неушкоджений, перебуває в комуністичній в'язниці. Вона відмовилась сказати, хто і яким способом доставив їй ту вістку.

● У Савтпорті в Англії 20 дітей і 10 дорослих поранено в поперковому автобусі коли він проїздив під залізничним мостом. Діти, які сиділи на горішньому помості, побачивши здалеку, що автобус зачепить дахом за міст, кримали і туманили старалися перестерегти водія, але він не звернув на це уваги.

● У Лондоні в Трафальгарсквері демонстрували проти американських ракетних баз і проти атомової зброї 15,000 пацифістів, які промаршували перед тим 53 милі від англійської бази атомових дослідів в Альдермастоні. Між демонстрантами були соціялісти, комуністи, квейкри, духовники та жінки.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

З'ЇЗД МІНІСТРІВ У ВАШИНГТОНІ

4-го квітня 1949 року ЗДА підписали договір, що його 19 березня того ж року виготовили ЗДА, Канада й десять европейських країн, з офіційною назвою „Організація Північно-Атлантійського оборонного пакту", відомого під скороченою назвою НАТО. Суть цього договору вміщається в постанові: „збройна атака проти одного чи більше партнерів договору в Европі і Півн. Америці буде вважатися за атаку проти всіх". У 1951 році до того пакту приступили ще Греція і Туреччина, а в т. зв. Паризьких протоколах 23 жовтня 1954 року допущено до нього й Німецьку Федеративну Республіку (Західню Німеччину). Оцей 15-членний військово-політичний бльок НАТО протягом останніх десятьох років став найбільш надійною, найтвердішою і найреальнішою базою для спротиву совєтській агресії. Він став бар'єром проти дальшого походу совєтського імперіялізму на европейський Захід, що його уможливили легкодушні договори в Ялті та Потсдамі і — ще більше — оперта на вірі в льояльність совєтського воєнного союзника, тотальна демобілізація, що її зараз після останньої війни перевели З'єдинені Держави й Англія.

З нагоди десятиріччя НАТО відбувається цього тижня у Вашингтоні з'їзд 15-ох міністрів закордонних справ держав НАТО. Офіційно вони радитимуть у четвер, п'ятницю й суботу, але деякі прибули вже минулої неділі і переводять вступні розмови. На середу 1 квітня була заповіджена пресова конференція генерального секретаря НАТО, одного з найвидатніших сучасних дипломатів світу, колишнього бельгійського прем'єра і міністра закордонних справ Генрі Поля Спаака. А попереджають ці наради НАТО розмови міністрів трьох держав: ЗДА Англії і Франції з частинною участю міністра Західньої Німеччини.

Сьогодні, після десятьох років, головна ціль НАТО залишається та сама, що була спочатку: „забезпечити стабільність і мир в північно-атлантійському обширі". Тримаючись буквально цих слів, треба ствердити, що НАТО виконало свою ролю: адже мир існує. Але водночас тривкість відносин і мир все ще є ціллю майбутнього, бо в сучасному існує тільки провізорія, виповнена атмосферою постійного напруження, постійної небезпеки нової війни. Причина, яка споювала перших членів НАТО десять років тому, залишається й далі найміцнішою ланкою того бльоку: свідомість спільної небезпеки. Проте, серед пречисленних змін, які зайшли протягом десятьох років у широкому світі, є й та злощасна зміна, що більшість членів НАТО, під тиском сильних груп свого громадянства, пірнули в атмосферу вигідництва й пацифізму, внаслідок чого занедбали стан власного озброєння. Коли в 1950 році збройні сили держав НАТО нараховували 4.2 мільйона вояків, а в 1953 році дійшли до 6.7 мільйона, то вже в 1956 році вони зменшились до 5.9 мільйона, а в цьому році — до 5.8 мільйона. Передбаченого й ухваленого пляну створення 90 дивізій в Европі не виконано навіть на половину. Франція заплуталась у виснажуючу війну з мусульманськими партизанами в Альжирі, де утримує півмільйона вояків. Західня Німеччина дійшла заледве до половини призначеного їй Заходом півмільйона вояків. Коли ж поступ воєнної технології пересунув у міжчасі центр ваги на атомово-ракетну зброю ,то до цього часу тільки Англія погодилась на влаштування на своїй території американських ракетних баз та ще й, буквально в останньому тижні, Італія, яка тієї постанови законодатно ще не оформила.

Берлінська криза, спровокована Совєтами в їх останній політичній офензиві, руба поставила справу мілітарної сили НАТО. В тій ситуації головний командант збройних сил НАТО генерал Лоріс Норстед перестеріг державних мужів Заходу напередодні їх з'їзду в Вашингтоні, що здійснення в будь-якій формі пляну „віданґажування", чи пак „розрідження" або „замороження" існуючих військових сил в Середній Европі — було б початком катастрофи. Перевага совєтської наземної армії над наземною армією НАТО така притолочуюча, що кожний ляїк розуміє, чому Совєтам так залежить на встановленні невтральної чи „відатомізованої" смуги в Центральній Европі, на зменшенні сили Заходу в ділянках атомової і ракетної зброї, на зліквідуванні чи розірванні американського перстеня летунсько-морських і ракетних баз. До того ж приходять суто політичні проблеми. Офіційно говориться, що конференція міністрів закордонних справ „великої чвірки", що почнеться 11 травня ц. р. в Женеві, має зайнятись „питаннями, зв'язаними з Німеччиною". Фактично, суть не так в об'єднанні Німеччини чи перебуванні західніх гарнізонів в Берліні, як в тому, чи Совєти дістануть від Заходу нові концесії, що закріплять їх володіння над уярмленими країнами Східньої і Середньої Европи.

СПРАВА ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ

II

У попередньому числі „Свободи" в статті під цим самим заголовком подано коротко передісторію і теперішній стан справи будови пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці країни, Вашинґтоні. У цій статті хочемо звернути увагу на деякі можливості дальшого розвитку і остаточного здійснення цього великого задуму, маючи, очевидно, на увазі, що резолюції сенатора Джевітса (ч. 54) в Сенаті і конґресмена Бентлі (ч. 311) в Палаті Репрезентантів будуть ухвалені. В іншому випадку справа втратить актуальність щонайменше на деякий час.

Як уже згадано в попередній статті, обидві резолюції включають ідентичну постанову: а. дозволити будь-якій асоціяції чи комітетові, створеним для цієї цілі впродовж двох років від дня ухвалення резолюцій, побудувати пам'ятник Тарасові Шевченкові на публічній площі у Вашинґтоні, і б. цей пам'ятник повинен бути побудований, або, щонайменше його будова повинна початись упродовж п'ятьох років після схвалення резолюцій. Орґанізація чи комітет, що займатимуться будовою, повинні в тому часі посвідчити Секретареві внутрішніх справ, що вони мають гроші на будову пам'ятника. Секретар внутрішніх справ повинен також призначити відповідне місце, а це місце, як і проєкт пам'ятника, повинні бути затверджені комісіями плянування столиці та мистецтва.

Резолюції в обидвох Палатах Конґресу ЗДА, хоч ще остаточно й не схвалені, закінчують вступний етап заходів для побудови пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні, а з цим і окрему вступну ролю УНСоюзу, згідно з постановою 24-ої його Конвенції в травні минулого року. Очевидно, що сьогодні ще важко було б з певністю передбачати, чи ці резолюції будуть схвалені, і тому треба робити все можливе, щоб так сталось. Тим часом треба вже від сьогодні приготовлятись і плянувати здійснення тих резолюцій на випадок, якщо вони будуть схвалені, роблячи це так і в тому дусі, щоб сама будова пам'ятника була не меншим звеличенням Шевченка, як і пам'ятник. Цей пам'ятник, якщо Конґрес лише погодиться на його здвигнення, буде справжнім пам'ятником Шевченка тільки тоді, коли ми його збудуємо — як це рекомендується в резолюції 24-ої Конвенції УНС — „спільно всією громадою" і в дусі Шевченкових ідеалів: єдиномислія і братолюбія, жертвенности і посвяти, а в першу чергу — повної відданости правді і справі поступу, волі та щастя свого народу. Очевидно, що мармурова статуя Шевченка в столиці країни Вашинґтона, у „справедливому законі" якого Шевченко добачав і щастя для свого народу, має велике значення, але куди більше нам на потребу популяризація та здійснювання тих ідеалів, що їх плянований пам'ятник символізує. Це ми повинні досягнути акцією в справі будови, самої будови і відкриття пам'ятника.

Такими, і жадними іншими міркуваннями керувалась Культурна Комісія УНСоюзу, виконуючи ролю ініціятора заходів для здійснення ідеї, яка — як стверджено в попередній статті — виникла вже понад 60 років тому, і яка тепер знову заактуалізувалась з уваги на 100-річчя з дня смерти Поета, що припадає в 1961-му році. При цьому до речі буде пригадати, що за дальших три роки, себто в 1964-му році, прийде нова кругла дата, 150-річчя з дня народження Шевченка, отже це дає подвійну нагоду: якщо конґресова резолюція буде схвалена в цьому році, то будову пам'ятника можна буде започаткувати з нагоди 100-річчя смерти Поета, і немає сумніву, що її можна буде завершити в передбаченому конґресовою резолюцією реченці п'ятьох років і пам'ятник відкрити в 150-річчя народження Поета в 1964-му році. В кожному разі обидві дати дають нагоду для здійснення великого задуму.

Як же його можна найкраще здійснити? Відповідь на цей важливий запит повинна дати і напевно дасть наша спільнота дальшим плянуванням і практичною акцією. Проте, її хочеться попередити деякими ствердженнями, бо хоч над будовою такого пам'ятника і повинен панувати дух Шевченка, все ж таки „люди є людьми", завжди схильними ,часто й без реальних причин, до „непорозумінь і тихого смутку", — кажучи лаґідно. Тому, стоячи перед можливістю другого етапу здійснювання ідеї будови пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні в дусі його ідеалів, до речі буде вияснити принципове становище УНСоюзу.

УНСоюз, перебираючи з конечности ініціятиву в вияснені можливостей здійснення самого задуму, робив це виключно з тих самих мотивів, з яких він сам був створений і які є ціллю його існування: служби своїй спільноті і своєму народові та їх ідеалам. Це цілком природньо, що така інституція, як УНСоюз, що охоплює найширші кола нашого суспільства і розпоряджає найбільшим організаційним апаратом, найбільшими можливостями і найбільшою кількістю працівників, повинна давати почин, але також природньо, що вона завжди і в кожному почині може зустрітись з закидами „монополізації" і подібного. Не належить до теми опрокидувати такі поняття в інших випадках, хоч напрошується на це аж надто багато всіляких арґументів. Коли ж мова про конкретну справу, будову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні, то ніщо не може бути дальше інтенції УНСоюзу. Цілком навпаки, як недвозначно потверджує кожне рішення і кожне повідомлення УНСоюзу в цій справі. Тут бо кожному громадянинові і навіть найбільшому патріотові своєї організації мусить залежати не на тому, щоб якнебудь звужувати „кредит" за будову пам'ятника чи капіталізувати цю будову інакше, як тільки для всієї спільноти, для того, що називаємо Американською Україною. Кожному громадянинові-патріотові мусить залежати на тому, щоб уся Американська Україна цей пам'ятник збудувала і на ньому та ним записала себе в історію. Кожному громадянинові мусить залежати на тому, щоб не тільки всі, багатші й бідніші організації і установи склали свою пожертву на будову пам'ятника, але щоб на ту ціль склав — нехай тільки кводра чи цента — кожний, навіть найбідніший член нашої спільноти, кожна шкільна дитина. Коли Франція дала Америці в подарунок статую Свободи, то Дядько Сем міг зробити підставу під неї із щирого золота. Проте, цю підставу збудовано коштом дрібних, центових пожертв америк. народу. Те саме повинно статись і з пам'ятником Шевченка у Вашинґтоні.

З цього принципового ствердження можна поробити відповідні висновки до дальшої практичної акції, очевидно в надії, що конґресова резолюція буде схвалена. У цій акції не повинно бути ані бідних, ані багатих, ані більше, ані менше заслужених, не повинно бути ні меншого, ні старшого брата, а тільки всі повинні справді „обнятись" у намаганні звеличити того, хто звеличив нас.

Тепер на чергу приходять відповідне оформлення і напрямні для дальшої акції, що — на випадок схвалення конґресової резолюції — дасть нашій спільноті нові величезні можливості себе проявити. Багато проблем, в тому числі навіть найскладніших, може виникнути в цій акції, але ніщо краще не надається на розв'язку і полагоджування проблем, як акція звеличення Шевченка, бо ж він і його творчість дають нам готову і єдиноправильну розв'язку всіх проблем. Аби ми тільки вміли і хотіли з його науки користати. Акція в справі будови пам'ятника Шевченкові дасть нам на це виїмкову нагоду, і ми віримо, що наша спільнота цю нагоду використає і що кожний з нас, і кожна з наших організацій до цього причиниться відповідно до можливостей.

Ю. Студинський

НЕБЕЗПЕЧНА ПОЛІТИЧНА УТОПІЯ

Мюнхен. — Німецька прилюдна опінія — навіть та її частина, що симпатизує соціял-демократичній партії, збентежена і навіть затривожена оприлюдненим пляном Німецької Соціялістичної партії (СПД), що обговорює справу об'єднання Німеччини.

Недавно перебували в Москві президент німецької соціял-демократичної фракції в парляменті П. Ерле і визначний член цієї партії проф. Карльо Шмідт, запропонований соціялістами на пост президента Союзної Німецької Республіки. Німці були дуже здивовані цією поїздкою Шмідта до Хрущова, тим паче, що К. Шмідт має змогу безпосередньо від міністерства закордонних справ отримувати всі можливі дані щодо большевицької зовнішньої політики. Коли Аденауер їздив був до Москви, членом-обсерватором німецької делеґації був між іншими соціялістами також проф. Карльо Шмідт. Отже, навіщо його соціялісти висилали тепер до Кремлю? — говорять між собою німці. — Хібащо цьому немарксистові, чільному членові Соціялістичної партії ,що має симпатії і між німецькими християнськими суспільниками, партійна соціялістична машина хоче підставити ногу . . .

Ерле і Шмідт, повернувшися з Москви, де відбули довгу розмову з Хрущовим, льояльно перед німецькою і закордонною пресою заявили, що вони тепер переконані, що Совєтський Союз, а передусім Хрущов мають одиноке бажання, а саме — леґалізувати сучасне становище і не допустити до об'єднання Німеччини. Коротко кажучи, вони обидва схвалили політику Аденауера, хоч висловились про це окружною дорогою.

Тепер є вже вістки, що соціялістичний „плян Німеччини" запропонували якраз ці два соціялісти, і що Хрущов цей плян відкинув. Пересічний політично думаючий німець запитає: що це таке, що про німецькі пляни спершу довідується Хрущов, а вже опісля німці? Карльо Шмідт заявив ,що одиноке позитивне в цій подорожі до Москви його і Ерле є те, що вони ясно заявили в Кремлі, що німецька Соціялістична партія не має наміру йти слідами чеських соціялістів ,які об'єдналися з комуністами. Це — малий осяг, і, як бачимо, всесильна в соціялістичному таборі машина, зложена з функціонерів, не змінила ні на йоту „плян Німеччини", навіть після подорожі Ерле і Шмідта. Не зворушила цю партійну машину ані промова президента Айзенгавера, ані розмови де Ґоля-Аденауера, ані відвідини Мекміллена в Бонні чи хоч би візита італійського прем'єра. Соціялістичний плян визнає комуністичний німецький уряд в Панкові, хоче творити з ним спільні урядові органи і комісії, виробляти нову конституцію, а наперед вивести Німеччину з НАТО, прийняти плян Рапацького — без ніякого юнктіму з питанням об'єднання Німеччини.

Християнські суспільники, німецька партія і німецькі вільні демократи, тобто всі партії, заступлені в Бундестаґу, вважають цю соціялістичну програму за небезпечну утопію, яка, на випадок її здійснення, віддала б цілу Німеччину в руки большевиків. Якщо Соціялістична партія закидала урядові Німеччини, що він не має конструктивного пляну об'єднання Німеччини, то вона краще зробила б, якби свого проєкту не оголошувала, бо це — „розпучливий плян", „небезпечна утопія", як пише в своєму коментарі один поважний німецький щоденник ,що досі підтримував соціял-демократів.

У САДУ ЧЕРЕШЕНЬКА . . .

У саду черешенька
біло зацвіла,
Мов любов хороша
в серце увійшла.
А навколо школи
яблуньки рясні —
То мої садили
учні навесні.

Хто полічить, скільки
у селі пісень,
Хто в саду полічить,
скільки черешень?
Он і та черешенька
гарно розцвіла —
То садила мила
з нашого села.

СТЕПАН ЛИТВИН

Симферопіль, 1958.

Олег Лисяк

"TOMORROW!"

Може й не зовсім співзвучним із сьогоднішнім днем — часом карнавалу — є згадувати про „завтрішній день!"

Але книжка „Туморров" Філіпа Вайлі така незвичайна, зокрема в американській літературі, що варто про неї сказати декілька слів, тим більше, що, написана пару років тому, вона ще й тепер є гостро актуальною і не втратить, мабуть, своєї актуальности аж до часу, коли надійде цей „завтрішній день", про який в ній пишеться.

На заголовній сторінці повісти Філіпа Вайлі суґестивний малюнок: розкинене в далині місто по обох берегах великої, крутої ріки, далі — розлогі поля, що зливаються на обріях з темним блакитом неба, і над цим усім, на висотах — великий бомбардувальник з червоними зірками на крилах, а побіч нього безпілотна ракета з такою ж п'ятикутньою червоною зіркою на тулубі. Це — „завтрішній день!"

Тема, що нею займається Філіп Вайлі, відомий повістяр (автор „Покоління гадюк", „Опус 21" і ін), не дуже популярна в Америці. Мало хто хоче думати про те, що може статися „туморров", коли над американським континентом появляться великі бомбардувальники з червоними зорями і міжконтинентальні ракети. Хоч, мабуть, більшість мешканців американського континенту, малих і старих (мова, очевидно, про цивільне населення, військові дуже добре здають собі справу з небезпеки), знає про можливості „завтрішнього дня", але — не хоче про них думати. Найкращим доказом може бути відповідь на питання однієї анкети, яка запитувала американських молодих людей, чому, на їх думку, „тінейджери" мають не дуже серйозний підхід до життя? Відповідь була: „А як би ви підходили до життя, коли б знали вже від ранньої молодости, що вас жде в майбутньому перспектива бути розірваними на шматки вибухом атомової, водневої чи кобальтової бомби?"

Але й багато з нас, які перейшли страхіття другої світової війни з усіма несподіваними летунськими нападами і бомбардуваннями, також уже далеко відійшли від тих часів. Маємо одну надію — що доля дозволить нам забути про ці жахливі дні і що доживемо якось до кінця нашого віку без страшних „туморров" із червоними зірками . . .

„Тут радіо Конелред! Ворожі бомбовики летять на місто! Негайно ховайтеся до сховищ! Це не вправи! Це не вправи! Це справжній ворожий налет! Ховайтеся до сховищ ! . ."

Так починається у книжці Філіпа Вайлі ворожа атака на два міста-близнюки, розташовані по двох боках однієї ріки. Видумані назви міст Ґрін Прері і Рівер Сити — в уяві читача стають подібними до Филаделфії і Кемдену, Ню Йорку і Джерзі Сити, чи Ст. Полу і Міннеаполісу. Мешканці цих міст — головні постаті повісти Філіпа Вайлі — це типові мешканці будь-якого американського міста: люди, що не пережили війни на власній території (останні бойові дії відбувалися на американській землі майже сотню років тому), люди дуже подібні до всіх наших сусідів і — до нас самих. Є між ними й такі, які серйозно беруть справу протилетунської оборони, є більшість, яка не думає взагалі про „туморров", зайнята щоденними справами, „втримуванням себе на суспільному й товариському рівні", є місцеві „сильні люди", — яким, однак, їх сила, власть і мільйони не дадуть ніякої охорони, коли надійде фатальний „завтрішній день!"

Жахливий і несподіваний напад відбувається в звичайний, спокійний день, без ніякої кризи, ніякого ультимату, ніякого проголошення війни. Ось у такий звичайний день, як був учора чи позавчора. Але ще й тоді не всі люди здають собі справу з того, що прийшла загибель.

У книжці майстерно змальовано картини повної безрадности і розгублености всіх: військового команданта округи, генерала, який запізно дав сиґнал сполоху, не повіривши в реальність небезпеки і спричинивши тим смерть багатьох тисяч людей, бачимо безрадність і неміч мільйонерки, яка контролює все життя в місті, але яка не може взяти контролі над смертю; редактора місцевої газети, якому її власниця-мільйонерка, ображена на керівництво протилетунської оборони, не дала можливости остерегти читачів газети перед небезпекою і який, за секунду перед смертю, бачить неповторну річ: вибух атомової бомби; бачимо геройство духовників і звичайних людей, труслйвість і відвагу, безсильність великих і зарадність малих; бачимо заповзятливість малого хлопця радіоаматора, який при допомозі свого короткохвильного апарата рятує багато людських існувань, переловивши важливі сиґнали. Все це показано в книжці Вайлі, якби бачене очима свідка.

Видно, як шаліють злочинні елементи після атомового нападу, коли зникає вся контроля влади і коли вилазить людська бестія. Описано з жахливим реалізмом сцену нападу таких людей на дім фармера поза містом, і геройство матері, яку разом з її доньками чекають ганьба і смерть від розюшених злочинців після того, як гине на порозі фарми батько родини. „Моліться, діти" — каже мати, коли її чоловік падає на порозі з кулею в черепі. „Але ніхто не слухав молитов тієї ночі . . ." — пише автор.

І нарешті сцена засідання кабінету уряду ЗДА в зруйнованому Вашинґтоні, коли поранені й нечисленні члени уряду і військового штабу сходяться на нараду, під час якої заприсягається нового президента на місце вбитого під час летунського нападу. Цієї ночі в бомбосховищі столиці мають запасти важливі рішення: країна зруйнована, двадцять мільйонів людей згинуло, найбільші міста: Ню Йорк, Шикаґо, Дітройт, Филаделфія, Лос Анджелес не існують. Треба відповісти на ультимат ворога, прийняти постанову, що рішить долю світу. Ніхто ж бо не може передбачити ланцюгових реакцій, що їх можуть принести дальші експльозії атомових, кобальтових і водневих бомб.

Таке мало б бути „туморров", такий мав би бути „завтрішній день" світу. Таким бачить його відомий американський автор, який ще в 1939 році написав оповідання про таємний виріб лютонійових бомб у печерах Колорадо. В той час це оповідання спричинило було тимчасове арештування автора аґентами ФБІ, які не могли повірити, що це була лише фантазія письменника, яка не мала нічого спільного з тодішніми секретними спробами виробу атомової бомби.

Тодішня фікція, написана автором Вайлі, стала дійсністю. Маймо надію, що такою самою дійсністю не виявиться його візія „завтрішнього дня".

Микола Приходько, Торонто

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ НА ЕКРАНІ

(1)

Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине . . .

Знаючи, що животворчий дух і сила української нації глибоко відбилися в наших різногранних народних піснях, уряд молодої Української Народної Республіки відрядив у широкий світ могутній хор незабутнього герольда українського хорового мистецтва Олександра Кошиця. Цей хор з великим успіхом виконав своє завдання, здобувши тисячі прихильників для України, тоді ще мало знаної на европейському й американському континентах. Він, імовірно, зробив для України значно більше, ніж наші тогочасні дипломати.

Недарма говорять, що Шопен і Надеревський здобули більше приятелів для польського народу, ніж усі інші заходи польської держави протягом багатьох років. Недарма москвини, з допомогою своїх симпатиків, так широко використовують тутешнє радіо, пропаґуючи „російського" композитора Чайковського, що, до речі, створив свою найвидатнішу симфонію на українських народних мелодіях і що має у своїх жилах не російську ,а українську та французьку кров. Чудова музика Чайковського виконує незмірно велику роботу для москвинів у світі.

У 1924 році комісар освіти УССР М. Скрипник, що пізніше покінчив життя самогубством і що безперечно мав у своєму серці іскорку українського патріотизму, відрядив в европейське турне великий український хор „Думку" з самородком хорового мистецтва, наступником Кошиця — Нестором Городовенком. Про те відрядження Сталін довідався вже тоді, коли хор був на кордоні Европи.

„Думка" пронеслася зі славою для України по найславніших концертових залях Европи. На концерті в Барсельоні слухачі, наелектризовані нашою народною піснею, засипали співаків на сцені своїми беретами, виявляючи тим своє найбільше захоплення. Холоднокровні англійці влаштовували хорові овації, а їхня славна громофонна компанія „Віктор" записала на платівках чимало пісень у виконанні „Думки", що їх ще й досі передають часом через БіБіСі з Лондону.

Ще в студентських роках я завжди нетерпляче чекав концертів Капелі бандуристів, але бандуристи виступали в Києві зрідка, — їх посилали частіше до Туркестану, на Кавказ, до Татарської республіки, московських областей, бо на Україні і особливо в Києві — центрі українського студентства — вони були небезпечні. Просто зліквідувати Капелю було незручно з пропаґандивних причин, але знекровлювати її було можливо, і тому склад Капелі майже в кожному турне помітно відрізнявся: одні з бандуристів зникали безслідно, а на їх місце приходили інші — вперті ентузіясти небезпечного козацького мистецтва, надхнені струнами бандур і Шевченковими „Гайдамаками".

Пригадую, як влітку 1930 року, під враженням концерту бандуристів, з невиразною тугою ходив я цілу ніч тінистими алеями парку понад Дніпром, залитим місячним сяйвом. Вже перед світанком повертався Великою Васильківською до своєї жалюгідної комірчини. З-під Басарабки вирвався повним ходом „чорний ворон" з одчайдушним співом, що приглушував гуркіт мотору: „Ще не вмерла Україна" . . . „Чорний ворон" летів десь з Інститутської чи Катеринівської, і ті, що поза сталевими дверима, певно знали, що віз він їх до Косого Копаніру або до ярів на Мишоловці.

І вже тут, після кожного концерту наших бандуристів, я пригадую цей епізод із певністю, що серця тих відважних поза сталевими дверима „чорного ворона", перед світанком на Великій Васильківській, горіли небезпечним для большевиків полум'ям, яке зайнялося від акордів бандур і від слів Шевченкового „Кобзаря" . . .

Це уже скоро зрозуміли й нові окупанти України з Райху, бо вже на початку 1942 року вони заборонили концерти 15-ох бандуристів, що збереглися після останнього розгрому Капелі большевиками.

Дипломатичними хитрощами, а також з допомогою керівника відділу культури та освіти при Райхскомісаріяті України п. Ульриха — культурної людини, чоловіка відомої німецької кіноартистки, що захопився співом бандуристів, — вдалося відрядити Капелю ім. Т. Шевченка з гостинним концертом до Рівного. Там п. Ульрих передав бандуристам великий букет квітів, а підхмелений на бенкеті генерал-комісар Волині підписав запрошення Капелі на двомісячне турне по Волині — зробив те, до чого Капеля поривалася всім серцем.

Починається незабутній похід української пісні, що повинен бути включений як одна з найяскравіших сторінок в, на жаль, ще й досі не написану історію нашої славної Капелі Бандуристів. З села до села, з містечка до містечка висилали бандуристам найкращі коні з возами, застеленими килимами. Імпровізовані залі були переповнені слухачами, що по концертах, як один зривалися на ноги і співали заборонений національний гимн.

За місяць від початку турне, в Жидичині біля Луцька, відбувалося посвячення могили борців, що віддали життя за Рідний Край. Море людей . . . Понад десять тисяч з'їхалося звідусіль . . . Капеля, що прибула з української Мекки — Києва, гримнула зі сцени запорозький марш „Гей нум, хлопці, до зброї!", а з залі спонтанно у відповідь з тисяч грудей вихопилось „Ще не вмерла Україна"!

Я, як учасник того походу, не маю найменшого сумніву, що не одна юнацька рука простягнулася до повстанської рушниці після цього концерту на славній Волинській землі, що вела тоді перед в організації Української Повстанської Армії.

Вранці, коли ми вже сиділи на возах, щоб вирушати в дальшу дорогу, підлетіли на мотоциклах два німецькі жандарми з Луцька, із наказом негайно припинити турне й вертати до Києва.

За кілька днів після цього райхскомісар України, Еріх Кох, засуджений недавно на смерть у Варшаві, висловив догану генерал-комісарові за даний ним дозвіл бандуристам їздити по Волині, наказав відрядити приятеля бандуристів п. Ульриха на передову лінію фронту, а в урядовій газеті написав, що „на східньо-европейському просторі німецького Райху" (тобто на Україні) дзвін кіс повинен заглушити звуки бандур".

Вшановано пам'ять Т. Шевченка в Оттавськім Університеті

Заходом Українського Студентського Клюбу при Оттавськім університеті зорганізовано 22-го березня ц. р. вечір для вшанування пам'яті нашого національного генія. Треба з приємністю відмітити, що це рідкісне свято мало дійсно репрезентативний характер і що свою ціль, притягнути увагу українського і чужомовного громадянства до творчости нашого великого поета і до справ української національної культури, українське оттавське студентство вповні осягнуло.

Свято відбулося в університетській авдиторії при активній участі не тільки українських, але теж і чужомовних артистів і промовців. На залі було багато представників англо- і франкомовного інтелектуального і музичного світу.

Вечір відкрив ректор університету, о. Г. Легаре, у французькій та англійській мовах, відмічуючи культурне життя і працю українського студентства в університеті. Цей же достойний господар і промовець представив зібраним достойного сенатора Дж. Коннолі, який виголосив головну промову про життя і значення Т. Шевченка для українськго народу. Говорячи про історичну долю України, промовець згадував історію ірляндського народу, роблячи порівняння між „ірляндцями заходу" та „ірляндцями сходу". Сенатор Коннолі говорив про глибину Шевченкові ідеї, про його велике вміння володіти живим словом, яким поет пробудив свій нарід до нового життя. Свої думки ілюстрував промовець численними цитатами з поетичних творів Т. Шевченка.

Широковідомий у столиці Канади артист і рецитатор, Р. МекНиколь, прекрасно відрецитував „Заповіт" Т. Шевченка в англійському перекладі і частинно теж в українськім оригіналі, під фортепіяновий акомпаніямент композиції М. Вербицького.

Музично - вокальну частину свята започаткував наш славний маестро, бас Осип Гошуляк з Торонта, композицію М. Лисенка „Молітеся, брати мої". Тяжко найти належні слова, щоб виразити ними ентузіястичний настрій та зворушення слухачів, що їх викликав могутній голос співака і його тонка та мистецька інтерпретація цієї композиції. Тут співав і молився голос повний сили, але і голос повний покори: „Вислухай мене, Господи...". Великий співак перемінив цілу залю у храм молитви...

Опісля на сцену вийшов молодий і многонадійний скрипаль, студент Оттавського університету, Орест Симко, по мистецьки виконуючи „Варіяції на тему Кореллі" Тартіні-Крайслера та „Рондо" Ф. Шуберта. Ця друга точка програми, принесла нашому молодому скрипалеві спонтанні оплески.

Дві ліричні пісні, а саме „Ой сама я.." Павла Печеніги Углицького та „Нащо мені карі очі" М. Лисенка виконала своїм ніжним сопраном п-і М. Лазарович, співачка Оттавської опери. Це було чисте і гарне виконання з глибокою інтерпретацією Шевченкових слів та мелодії великих композиторів, яке залишило на залі незабутнє враження.

Після цієї вокальної точки артист і рецитатор, Р. МекНиколь рецитував вірш Т. Шевченка „Мені тринадцятий минало..." у французькому перекладі. У нас увійшло в традицію, що цей Шевченковий вірш деклямують молоденькі деклятори, на чому терпить виконання. У виконанні артиста МекНиколя глибоко психологічний вірш великого поета набрав забарвлення глибокого сантименту і щирого смутку. Коли ми бачили враження, яке зробив цей вірш у виконанні артиста на не-українських слухачів (навіть у перекладі на чужу мову), мимоволі насувалася нам рефлексія про універсальну вартість творів українського національного генія. Це була інтерпретація, яка дала нам мистецьку ілюзію життєвої долі великого поета.

На чергу прийшло фортепіянове сольо відомої піяністки Люби Жук, яка відіграла „Спомин" Н. Нижанківського, „Рапсодію" (оп. 74, ч. 1) Брамса та сюїту Ф. Якименка: „Ніжна ідилія", „Колисанка" і „Святкова пісня". Ми були горді, бачачи гру нашої піяністки. Велика музикальність, глибоке відчуття і зрозуміння кожної фрази, виїмкова техніка створили на залі чар і радість музики. Виконання згаданих творів степенувало емоцію слухачів. Піяністка довела слухачів до вершка насолоди своєю незабутньою інтерпретацією „Колисанки" Якименка. Це були жемчуги у програмі цього вечора.

Цей культурний вечір закінчив маестро Гошуляк двома піснями: „Реве та стогне" М. Лисенка та „Ой чого ти Дніпре" М. Фоменка. І знову було це незабутнє враження, яке принесло нам подих з рідних сторін далекої України, а чужомовним слухачам дало можливість відчути сантимент української душі. Своєю особистістю, мистецькою інтерпретацією наш співак залишив у столиці Канади враження мистця високої музичної культури.

Після концерту оттавський щоденник „Оттава Джорнал" помістив довгу статтю про вечір влаштований українським студентством столиці в честь великого поета України. „Це була унікальна подія в університетських кругах" — писав цей столичний часопис, підкреслюючи велике ідейне значення Т. Шевченка для українського народу. **Н. Н.**

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шевченківське Свято в Маямі, Флорида

Новозорганізоване при українській католицькій церкві Т-во Американсько - Українських Батьків 8-го березня влаштувало в Українсько-Американському Клюбі під числом 3938 Норт Вест 17-та Евню Свято в честь Т. Шевченка. Залю гарно прикрасили пані Галушка своїми гарними квітами.

Програма складалася з таких пунктів: Відкрив Академію голова Т-ва АУБ п. М. Стефанів, а після того пані Павлова відспівала „Заповіт" Т. Шевченка. О. парох Гринишин виголосив промову про значення Шевченка для українського народу, та дякував присутнім за численну участь. Хор під управою п. Боднара відспівав пісню „Чуєш, брате мій". Пані Розалія Пусило деклямувала „Розриту могилу", за що одержала оплески повної залі. Д-р Тершаковець, професор медицини в Університеті Маямі дав поучаючий реферат про Т. Шевченка. Хор заспівав „Ой у лузі червона калина", а пані Павлова виступила з солоспівом, при акомпаніяменті п. Терплі на піяно. П. Дрож деклямував вірш Т. Шевченка. Молоденька п-на Лідія Остапюк відспівала „Реве та стогне" а її батько, п. Остапюк приграввав на піяно. Молоденький синок Ігор Остапюк деклямував „Мені тринадцятий минало" Т. Шевченка. Хор і публіка заспівали на кінець „Ще не вмерла Україна".

По концерті пані Поло і пані Вішньовська своїм коштом гостили гостей кавою.

П. Пусило — секретар Т-ва УАБатьків; **С. Майк** — заступ. предсідника.

Вшановано пам'ять Тараса Шевченка у Фініксі, Арізона

Українська молодь 15-го березня вшанувала пам'ять Т. Шевченка. Це було вперше в історії Української Громади м. Фінікс, коли молодь самостійно виконала почесний обов'язок супроти генія України. Святочний Концерт відбувся вдало і цікаво, бо в попередні роки цю урочистість влаштовували старші лише при участі молоді. Молодь показала свою національну зрілість і готовість продовжувати нашу славну традицію, і іспит цей виконала. Старші з задоволенням і цікавістю слухали змістові реферати англійською і українською мовами прочитані молодими голосами. Вся мистецька частина урочистости була виконана бездоганно молоддю. Доказом успіху було те, що простора заля була майже заповнена старшим громадянством.

По відспіванню американського гимну та „Заповіту" свято відчинив гол. УНДому п. В. Савицький, коротким словом. Доповідь українською мовою виголосила п-а Д. Бакович, а англійською п-а К. Крушельницька. На піяні відіграла дві пісні „Мово рідна" і „Крилець, крилець" п-а Л. Винничок. Дуже приємними точками були деклямації наших наймолодших Віри Савицької та Тараса Танасевича.

Присутні з приємністю прослухали гри на піяно 10-річного Тараса Танасевича. Останньою точкою програми була мелодеклямація п. І. Васькова, який диригував хором на цім святі, при акомпаніямент п. В. Винничука. Допомагали влаштувати свято Український Народний Дім і місцевий, 488 Відділ УНСоюзу.

Ам. Вдовиченко

Шевченківське Свято в Боффало

Боффало, Н. И. — Святковий Вечір, для вшанування 145-их роковин з дня народження Т. Шевченка, влаштований старанням Культурної Ради УККА в Боффало, відбувся в неділю 15-го березня в залі Українського Дому „Дніпро". Свято почалося співом „Заповіту" Т. Шевченка (Стеценка), у виконанні злучених хорів: „Боян" (Блек-Рак), СУМА і УККА під диригентурою д-ра Р. Ставничого. Хоровий гурт в числі сотки хористів засвідчив, що вся українська громада з'єднано віддає поклін тіням Поета.

Доповідь письменника Леоніда Полтави і своїм змістом і безпосередністю її передання слухачам відрізнялась від стереотипних промов, які не раз приходиться слухати на Шевченківських імпрезах. Доповідач, на основі щоденника Шевченка, представив поета як висококультурну і освічену людину та напровадив аналогію між Шевченком, який більшу частину свого життя перебув в неволі і на чужині, з сучасною українською діяспорою поза межами Батьківщини.

Усі три хори, які брали участь у виконанні „Заповіту", виступали з окремими точками програми. Хор української - католицької парохії на Блек - Рак „Боян" під проводом дириґента п. І. Грицковяна відспівав О. Кошиця „Уже літ зо двісті" і „Реве та стогне", хор СУМА під управою п. О. Залеського відспівав першу частину з „Причинної" — опрацьовану на основі народної мелодії, а хор УККА під диригентурою д-ра Р. Ставничого, при фортепіяновім супроводі пані М. Ставничої, відспівав В. Безкоровайного: „Думи мої" і „Ой у саду" та Роздольського „Сонце заходить". Соліст п. Зенон Мягкий при фортепіяновім супроводі пані Г. Залеської відспівав три пісні М. Лисенка до поезій Т. Шевченка: „Доля", „Огні горять" і „Косар". З деклямаціями виступили пластунка Аля Ткачук („Козачковському") і театральний гурток „Чайка" під проводом п. Ю. Лаврівського, у складі пані Л. Гайдар, І. Лаврівської, Л. Лисак і Н. Стецьків та панів З. Депутата, Ю. Лаврівського, З. Мягкого і М. Проценка, — випровадив по мистецьки „Гамалію".

Ціла імпреза і укладом програми і виконанням та масовою участю публіки робила культурне враження і була виявом пошани для Великого Пророка. **О. З.**

Рік праці Оттавського Осередку НТШ

30 вересня 1957 р. зорганізовано Осередок праці НТШ в Оттаві, який тепер начислює 8 членів, в тому 3 дійсних і 5 звичайних.

В середу 11-го лютого ц. р. відбулися Загальні Збори Осередку. Звіти складали д-р В. Кисілевський — голова, д-р Б. Казимира — секретар і інж. З. Янковський — скарбник. Головним завданням установи було збирати матеріяли для ЕУ (2) з терену Канади і впорядкувати гасло „Українці в Канаді". Осередок відвідали: 19 жовтня 1957 р. проф. В. Кубійович і 29 березня 1958 р. проф. Е. Вертипорох. В дні 22 березня 1958 р. влаштовано в місцевому університеті публічну доповідь, на якій проф. Яр. Пастернак з Торонта говорив на тему „Проблеми культурних зв'язків України в світлі археології". Університетські бібліотеки в Торонті і в Квебеку-місті отримали деяку кількість книжок із україніки канадіяни, завдяки жертвенности декількох членів Осередку.

Нову управу вибрано в складі: др В. Кисілевський — голова, д-р Ів. Тесля — заступник, д-р Б. Казимира — секретар, інж. З. Янковський — скарбник і інж. Б. Мигаль — бібліотекар. Члени Провірної Комісії: др- К. Біда, д-р Яр. Пастернак і сен. В. Вал.

Н. Н.

Судовий процес у справі українських націоналістів

Як подає совєтська радіотелеграфічна агенція (РАТАУ), в містечку Радивилів, Рівенської Области, відбувається судовий процес проти групи „оунівських бандитів", що під час останньої війни вчиняли „криваві злочини" і тероризували місцеве населення. На лаві підсудних: Н. Бондаренко, А. Різників, Г. Поляк, А. Назарчук і Д. Кручок. Розправу веде виїзна сесія Найвищого суду УССР під головуванням Ф. Глуха, в складі „народних засідателів" заступник голови колгоспу ім. Сталіна Т. Пальчевський і ланкова колгоспу Луцького району, „герой соціялістичної праці" М. Кожан. Підсудні обвинувачуються в злочинах, передбачених статтями 54-1а, 54-8, 54-11 кримінального кодексу УССР. Вони „по-звірячому замучили десятки сільських активістів, комуністів і безпартійних, які боролися за соціялістичне перетворення в західніх областях України, викривали зрадницьку ролю українських буржуазних націоналістів". Як виходить з повідомлення РАТАУ, згадані вище підсудні мають відповідати за злочини, поповнені ще 1943, і 1944 роках. Очевидно, цей судовий процес стоїть у зв'язку з започаткованою ще наприкінці минулого року в совєтській пресі провокаційною кампанією проти „буржуазних націоналістів", що оперували під час останньої війни в районі с. Дермань, на Волині.

А ще зовсім недавно Хрущов у Москві, а Мікоян під час своєї візити в Вашингтоні заявляли, що в Совєтському Союзі „немає ані одного політичного в'язня" чи взагалі особи, ув'язненої з політичних причин.

Мирослав Скала-Старицький гостем в Америці

В найближчу неділю, 5-го квітня виступить в залі Горожанського Клюбу у Филаделфії (год. 7.30 ввечорі) світової слави український співак Мирослав Скала - Старицький.

Після останнього побуту в Америці (два роки тому) наш знаменитий співак, інтернаціонально відомий тенор Мирослав Скала - Старицький, проявляв в Европі ши року мистецьку діяльність. Анґажування (крім опери „Ля Моне" в Брюсселі) на виступи у Франції і Швайцарії, дворічний контракт з паризьким радіо і телевізією, наспівання для німецьких і англійських світових фірм низки платівок (18 українських народних пісень і окремо пісні з мистецького репертуару співака), великий успіх речиталю М. Скала - Старицького в репрезентативній концертовій залі Парижа „Ґаво" — все це позиції, що їх може зареєструвати тільки виконавець на вершинах, виконавець, який сумою своїх досягнень ґарантує найвищий рівень свого мистецтва.

Тепер М. Скала - Старицький загостить знову на короткий побут до Америки і дасть у більших центрах декілька концертів. Перший концерт відбудеться старанням Українського Музичного Інституту — як згадано — у Филаделфії в неділю, 5-го квітня при співучасті піяніста Романа Савицького. На зовсім нову програму концертів складаються оперові арії і пісні західньо - европейських і українських композиторів (деякі ще в Америці невиконувані).

Свою блискучу мистецьку кар'єру здобув М. Скала-Старицький талантом, впертістю і великою працею. Поборюючи всі труднощі і перешкоди, що лежать на кожній дорозі до вершин, він виступав із щораз більшими успіхами на оперових сценах і концертових естрадах України, Австрії, Німеччини, Чехословаччини, Франції, Альжирії, Марокка, Еспанії, Швайцарії, Бельгії і Англії. Цей довгий шлях, пройдений сміливо й тріюмфально в порівнюючи короткому часі, дав М. Скалі - Старицькому великий мистецький досвід і відкрив йому дорогу до дальших міжнародних успіхів.

М. Скала-Старицький

М. Скала - Старицький, працюючи на міжнародному мистецькому терені, ніколи не тратив контакту з українським світом, а противно, все, хоч це в неодному випадку утруднювало його шлях, виразно підчеркував свою національність. Тому являється зовсім природним, що співак відчуває бажання час до часу побувати серед українців, головно в Америці, де поселилося так багато його земляків. А для нас, українців в Америці, це велика приємність мати нагоду слухати високого мистецтва М. Скали-Старицького і усвідомлювати, що він належить до нас.

Н. Н.

Український Літературно Мистецький Клюб, Ню Йорк 149 2-а Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 4-го квітня ц. р., в приміщенні Клюбу відбудеться доповідь Василя Косаренка - Косаревича під н. „Від чеснотного бунтівника до злочинного революціонера". Початок о год. 8-ій вечора.

На Україні почалася весняна сівба

У південних районах України в кінці березня розпочалися польові роботи — боронування зяблі й парів, оранка, сівба колоскових, соняшника, кормових трав. Зима на Україні була лагідною і в більшості районів малосніжною. Під промінням березневого сонця неглибокий сніг хутко розтанув, ночами бувають ще приморозки і часто дують вітри. Така погода непокоїть агрономів, бо швидко витягає з ґрунту і без того малий запас вологи. Цього року, — повідомляє совєтська преса — весняна сівба на Україні має свої особливості: набагато поширюються посівні площі кукурудзи (не менше як 7 мільйонів гектарів), цукрового буряка (1,400,000 гектарів), соняшника та кормових трав. Отже, згідно з кремлівськими плянами, Україні в ділянці сільсько - господарській признається ролю „всесоюзного постачальника" кукурудзи і цукру. В цілому, — стверджує „Правда", — Україна підготовилась цього року до сівби краще, як у попередні роки, однак із загальних показників не можна не бачити того, що окремі колгоспи і цілі райони весна застане „обеззброєними". В багатьох колгоспах Житомирської, Дрогобицької, Чернігівської, Харківської та Полтавської областей бракує насіння кукурудзи або це насіння до сівби не надається. Зволікається також справа із виміною насіння та вивозом його з державних складів.

Лікарі дораджують Президентові відпочинок в Джорджії

Вашингтон. — Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив журналістам, що лікарі дораджують президентові Айзенгаверові виїхати на короткий відпочинок до теплішої Джорджії. Гаґерті зараз після цієї заяви сказав, що Президент почувається добре і зовсім не є хворий, але лікарі кажуть, що йому потрібно є відорватися на деякий час від Білого Дому та змінити місце, щоб можна було безтурботно відпочити. Президент міг би виїхати до Джорджії аж в найближчому тижні, бо цього тижня він має виголосити промову в четвер в Ню Йорку на раді НАТО, а в суботу має він промовляти в каледжі в Ґеттисбурґу, Па. Це має бути важна промова про закордонні проблеми. Погода в столиці є холодна і мокра. В Оґесті, Джорджія, Президент хотів би користати з південного весняного сонця та грати в ґольфа, як це він любить робити майже щороку під час свого урядування.

Алкорн критикує демократичну більшість в Конґресі

Вашингтон. — Голова Республіканського Крайового Комітету Мід Алкорн в огляді дотеперішньої праці Конґресу з демократичною більшістю заявив, що „Сенат перемінився в арену", де 4 демократичні сенатори Линдон Б. Джансон, Стюарт Саймінґтон, Джан Кеннеді і Гюберт Гомфрі ведуть пропаґанду та змагаються за популярність як майбутні кандидати на президента ЗДА. Палату Репрезентантів назвав Алкорн тим „секретним поїздом", в якому конґресмени-демократи затруднили своїх членів родини і політичних приятелів по своїх виборчих округах, які містяться навіть на ґанках їхніх домів. Алкорн закликає виборців, щоб запиталися своїх конґресменів і сенаторів, чому вони не хочуть виявити, скільки платять своїм урядовцям, які є затруднені в бюрах членів Конґресу. На думку Алкорна американці не мають довір'я до сенаторів, які думають про свою кар'єру, і до тих конґресменів, які дбають про членів своїх родин і найближчих приятелів, а не про добро всіх виборців. — Алкорнові відповів сенатор демократ Майк Мансфілд, кажучи, що ця країна може гордитися тими сенаторами, які надаються на те, щоб зайняти становище президента ЗДА. Мансфілд твердив, що ці 4 сенатори приносять честь Демократичній партії.

МЕХІКО ВИГАНЯЄ ДВОХ СОВЄТСЬКИХ АТАШЕ

Мехіко Сіті. — Мехіканський уряд зарядив викинути із столиці двох аташе з совєтської амбасади, оскаржуючи їх в тому, що вони були замішані до справи страйку залізничників при кінці минулого тижня. Уряд наказав заарештувати сотки членів прокомуністичних спілок, і заявив, що страйк залізничників був ділом комуністів.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками 20-ти мільйонового майна організації!

Українська Хроніка

● **На пошану Лева Новака**, молодого українського студента, що згинув навесні мин. року, рятуючи двох хлопців, які топилися в ріці Асинибойн, названо його прізвищем одну із вулиць у Вінніпеґу, Ман. у Канаді. Міська рада Вінніпеґу прийняла рішення в цій справі на пропозицію радного Славка Ребчука.

● **До Канади прибули в 1958 році 350 й один українець.** В 1957 році нових іміґрантів українців було 494 особи. З інших національностей в 1958 році до Канади прибуло 2,996 поляків, 196 росіян, 4,868 югославів, 139 чехів і словаків, 14,449 німців, 2, 723 мадярів, 28,564 італійців, 2,290 жидів, 7,595 голляндців, 26,622 британців. З Польщі прибуло минулого року 2,292 людей. — Такі дані подала п-ні Еллен Фейрклоф, міністер для справ іміґрації і громадянства Канади.

● **Виставка образів і скульптури,** українських малярів і скульпторів, представників модерністичних напрямків, відбудеться в днях 4 до 19 квітня ц. р. в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку. У виставці візьмуть участь: Божемський, Дзиндра, Гніздовський, Гуцалюк, Геруляк, Оленська - Петришин, Христя Оленська, Прокуда, Соловій та Урбан. Відкриття виставки в суботу 4-го квітня ц. р., о год. 6-ій вечора.

● **Український Спортовий Клюб, Ню Йорк,** розіграє в неділю, дня 5-го квітня ц. р., футбольні змагання за першенство Німецько - Американської Ліґи із командою Блу Стар. Змагання відбудуться о год. 2.30 по пол., на грищі Метрополітен Овал, при Ендрюс Евню і 57-ій вулиці в Маспет на Квінсі.

● **Вечір пісень та оперових арій героїчного тенора Михайла Дуди,** що мав відбутися в неділю 29-го березня, перенесений на 7-му годину вечора на неділю 5го квітня. Відбудеться цей концерт в залі УНДому в Ню Йорку, Друга Евню, число 140.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

БРУКЛИН, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відд. 158, відбудуться в суботу, 4-го квітня 1959 р., в год. 8-ій веч., в УНДомі при 216-218 Grand St. Проситься членів Відділу і Т-ва прибути на ці збори, бо на денному порядку нарад є полагодження важних справ, як вибір нового рекордового секретаря. — О. Саноцький, фін. секр.

ВІЛКС БЕРІ, Па. — Т-во св. І. Хрестителя, Відд. 223, повідомляє всіх членів, що Збори відбудуться в неділю, 5-го квітня 1959 р., в парохіяльній залі, по другій Службі Божій. Проситься всіх членів прибути на час. — Управа.

Посмертні Згадки

Катерина **ЖДИНЯК**, довголітня членкиня УНСоюзу, останньо 287 Відділу „Сини України", померла на 65-му році життя, в дні 7-го березня 1959 р. Покійна походила із села Порожник, пов. Новий Санч, Зах. Україна. До УНСоюзу вступила в 1924 році. Полишила в смутку чоловіка Михайла та дітей Теодозія, Стефана, Данила, Анну й Юлію. — В. Їй П.!
Т. Литвинюк, секр.

Осип **СТАСИНА**, член 432 Відділу УНСоюзу в Торонто, Онт., помер в дні 19-го березня 1959 р., на удар серця в Miami Heard Institute на Флориді. Покійний народився в Жидачеві, Зах. Україна 1899 року, прибув до Канади тому 32 роки і став членом УНСоюзу в 1940 р. Покійний належав до УНО і був прикладним та гарним членом Організацій та Суспільства. Полишив у смутку дружину та 4-ох синів: Богдана, Романа, Василя і Осипа. — В. Й. П.!
Б. Зорич, секр.

Катерина **АДАМЧАК**, членкиня Відд. 39 УНСоюзу у Сиракюзах, померла несподівано дня 20-го березня 1959 р. Покійна походила зі с. Черниця Нижня, Зах. Україна. До Америки прибула 1958 р. Полишила в смутку сина Михайла в Сиракюзах та Володимира в Україні, також дві внучки, Анну і Катерину. Похорон відбувся з пох. заведення П. Мацка до греко-кат. церкви св. І. Хрестителя, а опісля на парохіяльний цвинтар, при участи Родини, Знайомих та Приятелів. — В. Їй П.!
М. Рубич, секр.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи на зустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціни оголошень:

1 цаль через 1 шпальту	$ 2.25
1 цаль через 2 шпальти	4.25
2 цалі через 2 шпальти	8.50
3 цалі через 2 шпальти	12.75
4 цалі через 2 шпальти	17.00
5 цалів через 2 шпальти	21.00
6 цалів через 2 шпальти	25.00

Треба сподіватися, що загал нашого громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

Зголошення святочних побажань, разом з грошовою оплатою, можна надсилати — найпізніше до 20-го квітня 1959 р.

ТАРЗАН, ч. 4235. Жорстока дійсність.

— Бійтеся мене! — кричала Меню. — Я є могутній бойовик. Я вбив трьох тарманґані!

— Дуже добре, Меню, — сказав поблажливо мавполюд. — Дай мені доказ твоїх вчинків!

Мала мавпа гордо вела Тарзана до прихованої галявини, де частина хвастощів стала жахливою дійсністю... Бо там були останки трьох вояків!